

**Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma –
Leinolan perhetukikeskus
Kuntoutus 2**

22.7.2025

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma

1 Johdanto

Lastensuojelulaitosten on laadittava hyvää kohtelua koskeva suunnitelma osana omavalvontasuunnitelmaa. Suunnitelman täytyy olla erillinen ja selkeä oma kokonaisuutensa, joka arvioidaan ja tarkastetaan vuosittain. Säännös on velvoittava vain lastensuojelulaitoksille, mutta suunnitelman laatimista on hyvä harkita myös perhekodeissa ja ammatillisissa perhekodeissa, vaikka rajoitustoimenpiteitä ei näissä sijaishuoltopaikoissa voida käyttää.

Suunnitelman tarkoituksena on tukea lasten itsemääräämisoikeutta sekä luoda avoimuutta ja yhteisymmärrystä yhteisistä säännöistä ja toimintatavoista. Suunnitelmalla pyritään rajoitustoimenpiteiden käytön ennaltaehkäisyyn. Hyvin laadittu suunnitelma voi parhaimmillaan vähentää rajoitusten käytön tarvetta. Leinolan kuntoutusosasto 2:lla ajatellaan, että ennakoitava ja turvallinen toiminta on omiaan ennalta estämään rajoitusten tarvetta. Lisäksi suunnitelman laatiminen yhdessä toimii onnistuessaan avoimena kasvatuksellisenä keskusteluna lasten ja toisaalta koulutuksellisenä keskusteluna henkilöstön kanssa.

Laitokseen sijoitetuille lapsille on annettava mahdollisuus osallistua suunnitelman tekemiseen ja heitä on kuultava suunnitelman laatimisen ja tarkastamisen yhteydessä.

Leinolan osasto 2:lla käydään jokaisen lapsen kanssa keskustelu siitä, mikä on lapsen mielestä hyvää kohtelua ja millaista kohtelua toivoo Leinolassa saavansa. Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma käydään läpi lasten kanssa heidän tullessaan osastolle, ja sitä päivitetään yhdessä heidän kanssaan vuosittain.

2 Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman laatiminen ja ylläpito

Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman laatimisessa ja sen tarkistamisessa on kuultava toimintayksikköön sijoitettuja lapsia ja heille on annettava mahdollisuus osallistua suunnitelman tekemiseen. Valmis suunnitelma tulee käydä yhdessä läpi yksikköön sijoitettujen lasten kanssa, ja se tulee sijoittaa kaikkien nähtäville. Suunnitelma tulee lähettää tiedoksi lapsen sijoituksesta vastaavalle kunnalle ja yksikköön sijoitetun lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Lisäksi suunnitelmaa tulee arvioida ja tarkistaa vuosittain.

Leinolan osasto 2:lla hyvää kohtelua koskevaa suunnitelmaa on työstetty lasten kanssa keväällä 2025.

Uuden lapsen tullessa yksikköön hänen kanssaan käydään hyvää kohtelua koskeva suunnitelma läpi ja kerrotaan, että suunnitelmaa päivitetään säännöllisesti. Jokaisella on siis mahdollisuus vaikuttaa hyvää kohtelua koskevaan suunnitelmaamme.

3 Perhetukikeskuksen tiedot

Pirha/Sosiaali- ja terveystyöpalvelut/Lasten, nuorten ja perheiden palvelut/Lastensuojelun palvelut/Leinolan perhetukikeskus.

Kuntoutusosasto 2 ohjaajien puhelinnumero: 0503451039. Käytämme viestisovelluksina tekstiviestejä ja Signal-sovellusta.

Nuorten kuntoutusosasto 2 tarjoaa 12-17-vuotiaille pirkanmaalaisille lapsille pitkäkestoista kuntoutusta psykososiaalisella painotuksella. Osastolla on 7 asiakaspaikkaa.

4 Miten perhetukikeskukseen tullaan

Nuorten kuntoutusosastolle tulevat asiakkaat ovat pirkanmaalaisia lapsia, jotka tulevat osastolle kuntoutusjaksolle lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän sijoituspäätöksellä. Lapsi tulee osastolle suunnitelmallisesti ja käy ennen osastolle tuloa tutustumiskäynnillä, jolloin lapsi tapaa tulevat omaohjaajat ja perheohjaajan.

Lapsen kuntoutusosastolle tulon syyt sekä pitkäaikaisen kuntoutusjakson tarve saattavat liittyä muun muassa lapsen omiin arjenhallinnan haasteisiin, psyykkisen voinnin tilaan tai päihteiden käyttöön. Lapsi on voinut kokea laiminlyöntiä tai väkivaltaa, ja on voinut joutua näkemään esimerkiksi päihteiden käyttöä.

Lapsen tullessa suunnitelmallisesti Leinolan perhetukikeskuksen kuntoutusosastolle, saa työryhmä lapsesta esitietoja ja voi olla mahdolliseen aiempaan sijaishuoltopaikkaan yhteydessä. Ensisijaista on luonnollisesti tutustua lapseen ja lähteä yhdessä rakentamaan polkua ensikohtaamisesta lähtien.

Osastolle voidaan ajoittain ohjata myös väliaikaisesti lapsia odottamaan omaan sijaishuoltopaikkaan pääsyä tai päivystyksellisesti kiireellisessä lastensuojelun tarpeessa olevia lapsia.

5 Keitä me olemme

Osastolla on 11-henkinen työryhmä, joka vastaa arjen sujumisesta sekä jokaisen lapsen yksilöllisestä kuntoutuksesta. Työryhmään kuuluu ammattilaisia, joilla on erilaisia taustoja koulutuksen ja elämäkokemuksen suhteen. Työntekijän koulutustaustana voi olla esimerkiksi sosionomi, sairaanhoitaja tai kuntoutuksen ohjaaja. Työntekijöiden kuvat löydät toimiston ikkunan yläpuolelta. Toisinaan mukana on myös opiskelijoita, jotka ovat kouluttautumassa alalle.

6 Perhetukikeskuksen toiminta

Osaston toimintaa ohjaa selkeä, säännöllinen ja turvallinen arki sekä yhteisöllisyys. Lapsi on mukana oman tulevaisuutensa suunnittelussa ja häntä kannustetaan ottamaan vastuuta omasta kuntoutumisestaan ja arjen toiminnoista. Kuntoutumista arvioidaan kuuden viikon välein hoitotiimeissä. Lapsen hoitotiimiin osallistuu hänen itsensä lisäksi huoltajat, omaohjaajat, perheohjaaja sekä vastaava ohjaaja. Lasten kanssa työskennellään yksilöllisesti, suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti.

Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä laatii yhdessä lapsen ja huoltajien sekä Leinolan työntekijöiden kanssa asiakassuunnitelman, jossa sovitaan työskentelyn tavoitteet kuntoutusosastolla ja muut työskentelyn kannalta olennaiset asiat. Asiakassuunnitelmanneuvottelussa sovitaan myös esimerkiksi lapsen kotijaksojen toteuttamisesta, kuten ajankohdista ja rytmistä.

Tämän lisäksi laaditaan vielä jokaiselle lapselle yksilöllinen hoito- ja kasvatussuunnitelma, jota tarkennetaan lapsen hoitotiimeissä sekä arjessa viikko-ohjelmalla ja päiväkohtaisella suunnitelmalla. Hoito- ja kasvatussuunnitelmaa tehdään yhteistyössä lapsen ja huoltajien kanssa. Yhteisellä hoidon- ja kasvatuksen sekä arjen rakenteiden suunnittelulla ja sopimisella pyritään vähentämään rajoitustoimenpiteiden käytön tarvetta.

Lasten näkemyksen mukaan aikuisten tehtävänä on tukea, ymmärtää ja kuulla lasta. Aikuisten vastuulle kuuluu arjen asioiden hoitoa, kirjaamista ja avointa keskustelua sekä yhteistyötä lasten kanssa. Lapset toivovat ohjaajilta joustoa aikatauluissa sekä neuvottelun varaa. Lasten toiveena on myös yhdenmukainen toiminta ohjaajien kesken sekä se, että sovitusta säännöistä pidetään kiinni.

Ohjaajat tukevat lasten kuntoutumista pitämällä yllä arjen ennakoitavia ja tuttuja rutiineja, kuten heräämisiä, ruokailuja, nukkumaan menoa ja yhteistä tekemistä. Ohjaajat voivat esimerkiksi aamuisin herättää lapsia, muistuttaa ruokailemisesta ja varmistaa sovittujen menojen toteutuminen. Lapsia tuetaan ja autetaan läksyissä sekä koulunkäynnissä. Ohjaajien tehtäviin kuuluvat myös tapakasvatus ja kasvatukselliset keskustelut lasten kanssa. Ohjaajat ovat Leinolassa lapsia varten ja antavat aikaa, tukea sekä hoivaa jokaiselle lapselle.

Leinolassa on mahdollisuus harjoitella itsenäistä asumista rakennuksen keski-siiven yhteydessä olevilla itsenäistymisasunnoilla. Itsenäistymisasunnolle siirtyminen tehdään yhdessä lapsen ja ohjaajien suunnitteleman aikataulun mukaan. Yleensä itsenäistymisen harjoittelu ja mahdollinen itsenäistymisasunnolle siirtyminen tulee ajankohtaiseksi lapsen täytettyä 17 vuotta. Itsenäistymisasunnolla on käytössä keittiö, kylpyhuone, makuuhuone sekä tarpeelliset tarvikkeet itsenäisen elämän harjoitteluun.

7 Arjen rakenteet, käytännöt ja säännöt

Arjen rakenteiden ja sääntöjen tarkoituksena on luoda lasten arkeen ennakoitavuutta ja turvallisuutta. Lisäksi niiden avulla opetellaan syy-seuraussuhdetta ja mahdollistetaan lasten kasvaminen vastuulliseen, omannäköiseen elämään. Leinolassa ohjaajien ja lasten tulee noudattaa osastolta löytyvää aikataulua, ellei yhdessä sovita poikkeuksista. Osaston aikataulu perustuu päivärytmin, säännöllisen ruokailun ja mielekkään tekemisen huomioimiseen. Leinolan säännöt on kirjattu ylös ja ovat yhteisesti lasten ja aikuisten nähtävillä.

Omaohjaajat voivat laatia yhdessä lapsen kanssa lapsen oman viikko-ohjelman, jonka avulla tuetaan lapsen suoriutumista arjessa. Viikko-ohjelmassa ovat näkyvillä esimerkiksi osaston yhteiset toiminta-ajat, lapsen kotijaksot ja kotijaksolle tehtävä sopimus, päiväkohtaiset menot sekä omaohjaaja-ajat. Omaohjaaja-aikaa voivat lapsi ja omaohjaaja suunnitella yhteisen tekemisen, menemisen tai vaikka oleskelun merkeissä. Omaohjaaja-aikana aikuisen aikaa on varattu juuri kyseiselle lapselle.

Lapsella on mahdollisuus pitää vanhempiinsa ja hänelle tärkeisiin ihmisiin yhteyttä esimerkiksi puhelimella ja heitä tapaamalla. Lapselle tärkeitä suhteita pyritään tukemaan. Kotijaksojen osalta noudatetaan yhdessä sovittua aikataulua. Kaverimenoista ja tapaamisista sovitaan ohjaajien kanssa.

Osastolla on käytössä vastuuhjaajakäytäntö, jossa jokaiselle lapselle nimeetään aamupäiviin ja iltoihin vastuuhjaaja. Päivittäinen vastuuhjaajalista on näkyvillä osaston yhteisellä ilmoitustaululla. Vastuuhjaaja huolehtii lapsen asioista sinä päivänä sekä vastaa päivän tapahtumiin liittyvästä kirjaamisesta. Jos jokin asia päivän aikana mietityttää, voi lapsi aina kääntyä kyseisen ohjaajan puoleen.

Osaston toimintailta on keskiviikkoisin, jolloin vietetään yhdessä aikaa yhteisen tekemisen merkeissä. Viikoittaisessa nuorten kokouksessa lapset voivat ehdottaa mieluista toimintaa. Toimintailtojen ohjelmaa suunnitellaan vuorovierokoin lasten ja aikuisten toimesta. Viikonloppuisin voidaan mahdollisuuksien mukaan tehdä esimerkiksi pieniä päiväretkiä tai ulkoilla yhdessä. Lapsilla on viikoittain siivouspäivä, jolloin he siivoavat oman huoneensa. Siivouspäivän ohjeistus löytyy osaston ilmoitustaululta.

Leinolassa vietetään myös perinteisiä juhlapäiviä, kuten joulua ja juhannusta. Lapsen syntymäpäivänä herkutellaan ja juhlietaan lapsen toiveiden mukaisesti.

8 Arjen turvallisuus

Arjen turvallisuuden lähtökohtana Leinolassa on ajatus, että jokainen lapsi ansaitsee turvallisen paikan kasvaa ja kehittyä. Turvallisuus rakentuu useista pienistä ja isoista tekijöistä. Teemme turvallisuuden varmistamiseksi jatkuvasti parhaamme.

Arjen turvallisuutta Leinolassa on se, että kohtaamme toisemme kunnioittavasti ja pidämme toisistamme sekä yhteisestä ympäristöstämme huolta. Leinolassa huomioimme toisemme tervehtien ja keskustelemme niin arkisista kuin mieltä painavistakin asioista. Harjoittelemme myös yhdessä niin lapset kuin aikuisetkin, pyytämään ja antamaan anteeksi, sillä jokaiselle sattuu joskus virheitä. Jokaiselle lapselle laaditaan tuki- ja turvallisuussuunnitelma, jonka avulla ohjaajat ovat tietoisia yhdessä lapsen kanssa sovitusta toimintamalleista. Suunnitelmassa voidaan esimerkiksi kuvata toimintatapoja tilanteissa, jossa lasta pelottaa tai hermostuttaa.

Siisteyden ylläpidosta osastolla on vastuussa jokainen, ja laitoshuoltajamme siivoaa yhteisiä tilojamme arkisin. Rakenteiden kunnossapitoa varten on erilliset työntekijät, ja esimerkiksi pihan hiekotuksesta vastaa huoltoyhtiömme. Mikäli jokin paikka siis repsottaa tai on rikki, voit kääntyä ohjaajien puoleen, ja asia huolehditaan kuntoon.

Leinolan perhetukikeskukseen on laadittu pelastussuunnitelma ja turvallisuussuunnitelma. Yksikössä käy kierroksella öisin vartija. Lisäksi vartija voidaan tilata ohjaajien toimesta paikalle ennalta sovituksi tai heti tarpeen mukaan.

Toiminnassa olevien riskien arviointia tehdään päivittäin, ja asiakastyössä mahdolliset riskitilanteet pyritään minimoimaan hyvällä ennakoinnilla ja riskeihin liittyvällä varautumisella. Vakituksella henkilökunnalla on turvallisten toi-

mintamallien koulutus (MAPA) haastavien ja/tai uhkaavien tilanteiden kohtaamiseen. Vakituinen henkilöstö on vähintään hätäensiapukoulutettua ja osa on suorittanut EA1-ensiapukoulutuksen.

Perhetukikeskuksen tiloissa on automaattinen palohälytínjärjestelmä, joka testataan säännöllisesti tilakeskuksen toimesta. Osastolla on käytössä hälytínjärjestelmä, jonka avulla osastolle voidaan kutsua apua toiselta osastolta. Yksikön hälytínjärjestelmä testataan viikoittain. Lisäksi hälytysjärjestelmän avulla voidaan kutsua vartija paikalle. Leinolassa on käytössä kameravalvonta, jonka avulla työntekijät näkevät yksikön piha-alueelle, sisäänkäynneille ja eristyshuoneeseen. Arjen turvallisuuden ylläpitämiseksi työntekijöiden on tärkeä tietää, keitä lapsia on paikalla osastolla ja missä lapsi liikkuu esimerkiksi omilla menoillaan. Osaston ulko-ovi on lukittuna ulkoapäin jatkuvasti, mutta perustellusta syystä, kuten liikkumisvapauden rajoituksen aikana, ulko-ovi voidaan pitää lukittuna myös sisältäpäin.

Uhka- ja vaaratilanteissa henkilökunta ohjaa lapsia toimimaan mahdollisimman turvallisella tavalla. Tämä saattaa tarkoittaa esimerkiksi omaan huoneeseen siirtymistä. Osaston työntekijöiden vastuulla on aina hoitaa hoidolliset tilanteet, myös hoidolliset kiinnipidot.

Uhkaavan, väkivaltaisen tai vaarallisen käyttäytymisen jälkeen käydään tilanetta läpi, mietitään yhdessä mitä on tapahtunut ja miten voisi toimia toisin, jotta vastaavaa voitaisiin jatkossa välttää. Lapselle annetaan mahdollisuus kehittyä ja kasvaa, sekä pyritään lisäämään ymmärrystä taidoista, joita voisi jatkossa käyttää vastaavan tilanteen välttämiseksi. Tarkoitus ei ole ehdottomasti kieltää tiettyä käyttäytymistä, vaan ohjata erilaisiin suhtautumis- ja toimintatapoihin. Väkivalta on Leinolassa ehdottomasti kiellettyä itseä ja muita kohtaan.

9 Dokumentointi

Dokumentointi on tärkeä osa laadukkaan hoidon ja kasvatuksen toteutusta ja mahdollistaa myös sen tarkastelun. Kirjauksista ja dokumenteista muodostuu osa lapsen elämäntarinaa.

Yksikössämme on käytössä tällä hetkellä Efficasiakastietojärjestelmä, jonka asiakaskertomukseen kirjataan lasta koskevat päivittäistapahtumat. Efficasta tulemme siirtymään Saga-asiaastietojärjestelmään vuoden 2025 aikana. Päivittäistapahtumakirjauksiin merkitään merkittävät hoitoon ja kasvuun sekä toimintakykyyn liittyvät asiat. Hoito- ja kasvatussuunnitelmat laaditaan Efficassa ja tulostetaan lapselle itselleen, hoitoon ja kasvatukseen osallistuville huoltajille sekä sosiaalityöntekijälle. Rajoitustoimenpiteistä tehdään erilliset päätösdokumentit, jotka toimitetaan mahdollisine valitusohjeistuksineen samalla tavalla kuin hoito- ja kasvatussuunnitelmat. Kuntoutusosastolla tarkastellaan lapsikohtaisesti kulunutta kuukautta ja asetetaan yhdessä tavoitteita seuraavalle kuukaudelle kuukausikoosteessa. Kuukausikoosteen tekemisestä vastaavat lapsen omaohjaajat. Kuukausikooste käydään lapsen kanssa yhdessä läpi ja toimitetaan sosiaalityöntekijälle. Lapsi voi pyytää omiin kirjauksiinsa tutustumista sosiaalityöntekijältään, joka asiaa järjestää. Leinolan ohjaajat eivät voi antaa kirjauksia lapselle luettavaksi.

10 Lapsen asema ja oikeudet

Leinolan kuntoutusosastolla lähtökohtana on lapsen oikeuksien kunnioittaminen ja edistäminen pohjautuen lastensuojelulakiin ja YK:n lasten oikeuksien julistukseen. Leinolan arjessa lapsella on oikeus olla lapsi.

Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä johtaa lapsen sijoitusprosessia ja huolehtii lapsen ja perheen ohjauksesta, neuvonnasta sekä kuulemisesta ennen sijoituksen alkua. Sijoituksen aikana lapsen ja perheen ohjauksesta ja neuvonnasta vastaavat ensisijaisesti lapselle nimetyt omaohjaajat ja perheohjaaja yhteistyössä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa. Lapsella on oikeus ja mahdollisuus tavata sosiaalityöntekijäänsä kahden kesken Leinolan perhetukikeskuksessa tai muualla sovitusti sekä olla häneen yhteydessä halutessaan esimerkiksi puhelimitse tai sähköpostilla.

Asianosaisten oikeusturva on otettava huomioon asiakkuuden eri vaiheissa. Lasta, vanhempia ja muita asianosaisia kuullaan ja informoidaan suunnitelmien ja päätösten suhteen, ja mahdollisuuksien mukaan toimenpiteiden tulee tapahtua yhteisymmärryksessä. Asiakirjojen tulee täyttää niille asetetut vaatimukset ja asianosaisilla on pääsääntöisesti oikeus tutustua niihin.

11 Lapsen mahdollisuus vaikuttaa

Lasten kanssa suunnitellaan ja pidetään säännöllisesti nuorten kokoukset. Nuorten kokouksessa käydään läpi viikon kuulumisia ja pyydetään palautetta aikuisten toiminnasta. Nuorten kokouksissa lapset voivat esittää toiveita esimerkiksi tarjottavan ruoan suhteen sekä suunnitella yhteistä tekemistä toimintailtaan tai viikonlopulle.

Lapset voivat vaikuttaa huoneensa sisustukseen ja hankkia yhdessä ohjaajan kanssa sinne esimerkiksi huonekaluja tai laitteita. Lapsen huoneen seinää voidaan maalata mieleisen väriseksi. Lapsen kanssa käydään läpi tarpeet hankinnoille ja varmistetaan esimerkiksi se, että lapsella on käytettävissään kauden sääolosuhteisiin soveltuva vaatetus. Isommista hankinnoista sovitaan aina yhdessä suunnitellen. Lapselle maksetaan käyttörahaa, eli viikko- tai kuukausirahaa. Käyttövarat ovat lapsen käytössä ja hän voi oman halunsa mukaan niitä vapaasti käyttää.

Lapsella on oikeus osallistua oman hoitonsa ja kasvatuksensa suunnitteluun neuvotteluissa, hoitotiimeissä sekä ennen kaikkea arjessa yhdessä omaohjaajien ja ohjaajien kanssa. Lapsi on mukana hoito- ja kasvatussuunnitelman laatimisessa, ja lapsen kanssa käydään läpi kuukausikooste, jossa tarkastellaan menneen kuukauden tapahtumia ja asetetaan yhdessä tavoitteita tulevalle kuukaudelle.

12 Itsemääräämisoikeuden rajoittaminen ja rajoitustoimenpiteet

Jokaisen lapsen itsemääräämisoikeutta sekä osallistumisen mahdollistamista kunnioitetaan ja ne pyritään ottamaan päätöksiä tehdessä (nuorten kokoukset, toimintaillat, osastoilla tapahtuvat muutokset) huomioon niin hyvin kuin se lapsen ikätasoon ja tilanteeseen nähden on mahdollista.

Mikäli lapsen perusoikeuksia tai osallistumista joudutaan rajaamaan tai niihin muuten puuttumaan, kirjataan tehdyt rajaukset lapsen asiakastietoihin sekä

annetaan dokumentit tiedoksi lapselle ja hänen huoltajilleen. Rajoitustoimenpiteitä tehdessä tulee aina olla selkeä lastensuojelulakiin pohjautuva peruste ja tilanne, jossa muita lievempiä keinoja ei sillä hetkellä ole käytössä. Rajoittamisen perusteen lisäksi lapsen kanssa käydään läpi, mitä rajoitteella pyritään turvaamaan ja mitä sillä tavoitellaan. Rajoituksia ei koskaan käytetä rangaistuksena ja rajoitusten käyttäminen lopetetaan heti, kun lasta voi ohjata tavanomaisilla kasvatuksellisilla keinoilla. Rajoitustoimenpiteitä käytettäessä huolehditaan, että muut lapset voivat jatkaa elämää mahdollisimman normaalilla tavalla ja heidän yksilölliseen hoitoonsa ja kasvatukseensa panostetaan työntekijöiden toimesta. Lasten elämään saattaa vaikuttaa esimerkiksi se, jos osastolla joudutaan pitämään ovet lukossa myös sisältäpäin liikkumisvapauden rajoituksen aikana. Tällöin ohjaajat avaavat oven lapsille molempiin suuntiin. Jokaiselle lapselle tarjotaan omaa aikaa ja yhteistä tekemistä rajoitusten aikana. Mikäli lapsi esimerkiksi vaarantaa omaa ja/tai muiden turvallisuutta, voidaan hänet ohjata aikuisen kanssa toiseen tilaan tai viimesijaisena keinona eristää muista lapsista. Edellä mainitulla toimintatavalla turvataan kriisissä olevan lapsen turvallisuuden lisäksi muiden osastolle olevien lasten turvallisuus.

Rajoitteiden ja pakotteiden käyttöä osastolla pyritään vähentämään tilanteiden mahdollisimman hyvällä suunnittelulla ja ennakoinnilla. Mikäli lasta joudutaan hänen sen hetkisen tilanteen vuoksi rajaamaan, toimitaan lastensuojelulaissa kirjattujen ohjeiden mukaisesti. Ohjeet löytyvät osaston kansliasta. Työntekijät osastolla arvioivat rajoitteiden tarpeellisuutta ja ovat tarvittaessa yhteydessä myös lapsen asioista vastaavaan sosiaalityöntekijään sekä yksikön johtajaan. Yksikön johtaja on delegoinut päätöksenteon osaston työntekijöille kirjallisella delegointipäätöksellä. Lapselle kerrotaan rajoittamisesta ja siitä, miksi siihen on päädytty. Työntekijä, joka lapselle rajoitteesta kertoo, tekee myös kirjallisen rajoituspäätöksen, ellei rajoite vaadi nimenomaan sosiaalityöntekijän tai yksikön johtajan päätöstä, kuten esimerkiksi yhteydenpidon rajoittamisen päätös. Kirjallisesta päätöksestä annetaan omat kappaleet sekä lapselle että hänen huoltajilleen. Lisäksi rajoite kirjataan asiakkaan asiakaskertomukseen, johon kirjataan myös lapsen mielipide rajoittamisesta. Ennen rajoitustoimenpiteiden käyttöä pyritään aina pääsemään yhteisymmärrykseen ennakoivasti asioista keskustelemalla ja arkea suunnittelemalla.

Lastensuojelulain luvun 11 mukaiset lastensuojelulaitoksessa käytettävissä olevat rajoitustoimenpiteet ovat:

- Yhteydenpidon rajoittaminen
- Aineiden ja esineiden haltuunotto
- Henkilöntarkastus
- Henkilönkatsastus
- Omaisuuden ja lähetysten tarkastaminen
- Lähetysten luovuttamatta jättäminen
- Kiinnipitäminen
- Liikkumisvapauden rajoittaminen
- Eristäminen

Lapsen ja perheen tilannetta arvioidaan yhdessä keskustellen ja neuvotteiluissa, kuten asiakassuunnitelman neuvottelussa. Lapsen sijoitus Leinolassa voi päättyä kotiinpaluuseen tai itsenäistymiseen 18-vuotiaana, joskus taas voi

olla tarpeen arvioida sijoituksen jatkamista esimerkiksi jossakin toisessa lastensuojelulaitoksessa.

Asiakassuunnitelmanneuvottelussa sovitaan lapsen ja perheen jatkosuunnitelmista ja tuetaan lasta sekä perhettä ottamaan tarpeen mukaan palveluita vastaan. Asiakkaat pyritään saattamaan mahdollisen seuraavan palvelun piiriin niin sanotusti "saattaen vaihtaan" -periaatteella. Saattaen vaihtamisella pyritään varmistamaan lapsen ja perheen saaman palvelun toimivuus sekä eheä asiakasprosessi.

Osastohoidon päättymisestä Leinolan perhetukikeskuksen kuntoutusosastolla sekä mahdollisista jatkotoimista päättää lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä asiakassuunnitelmanneuvottelussa arvioidessaan lapsen elämäntilannetta. Neuvottelussa kuullaan lapsen, hänen huoltajansa ja osaston työntekijöiden näkemys tuen tarpeesta. Osastolla toimitaan neuvottelussa sovituin tavoin ja lapsen asiakkuus päätetään suunnitelmallisesti. Mahdollisen jälkihuollon valmistelu aloitetaan osastolta käsin, kun lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä on tehnyt jälkihuoltopäätöksen.

14 Lapsen oikeusturva

Lapsille ja huoltajille kerrotaan mahdollisuudesta hakea tehtyihin päätöksiin muutosta (silloin kun päätökseen kuuluu muutoksenhakuoikeus). Jokainen lapsi ja perhe pyritään kohtaamaan nuorten kuntoutusosastolla asiallisesti ja yksilöllisesti heidän toiveidensa ja tarpeidensa mukaisesti. Jos lapsi tai hänen huoltajansa kokee tai huomaa epäasiallista kohtelua, voi hän ottaa yhteyttä työntekijän lähiesihenkilöön puhelimitse tai sähköpostitse. Osaston lähiesihenkilönä toimii Juuso Korhonen (0408016800 / juuso.korhonen@pirha.fi) ja yksikön johtajana Raino Ketola (0408063220 / raino.ketola@pirha.fi). Lähiesihenkilö käsittelee tilannetta yhdessä lapsen ja työntekijän kanssa. Lapsi tai hänen huoltajansa voivat olla yhteydessä myös lapsen asioista vastaavaan sosiaalityöntekijään, jonka yhteystiedot lapsi tai huoltaja saa osaston työntekijöiltä.

Lapselle kerrotaan myös mahdollisuudesta tehdä vapaamuotoinen muistutus tai kantelu. Tarvittaessa otetaan yhteyttä tai ohjataan lasta ottamaan yhteyttä sosiaaliasiavastaavaan. Lapsille on kerrottu, että valvovina viranomaisina toimivat Aluehallintovirasto eli Avi ja Valvira. Pirhan lakimiespalvelut ovat myös tarvittaessa yksikön käytettävissä.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
PL5, 13035 AVI

[Valvonta ja kantelut - Henkilöasiakas - Aluehallintovirasto \(avi.fi\)](#)

Sosiaaliasiavastaava

ma-to klo 9-11, p. 040 504 5249

Suomi.fi palvelussa: Valitse viestit -palvelussa vastaanottajaksi valitaan Pirhan sosiaaliasiavastaava

Hatanpäänkatu 3, 33900 Tampere

sosiaaliasiavastaava@pirha.fi

Eduskunnan oikeusasiamies

Eduskunnan vaihde p. 09 4321

Postiosoite:
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
00120 Eduskunta
oikeusasiamies@eduskunta.fi

Liite 1. Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman sateenvarjo

